

**Cywilnoprawne uwarunkowania
udzielania przez lekarza świadczeń
zdrowotnych w modelu telemedycyny
w prawie polskim**

Przejdź do produktu na **ksiegarnia.beck.pl**

Przedmowa

Współczesny rozwój nauki wiąże się z upowszechnieniem nowoczesnych technologii będących konsekwencją postępu w telekomunikacji, elektronice oraz teleinformatyce. W związku z powyższym również w dziedzinie medycyny pojawiły się nowe możliwości w zakresie sposobu realizacji świadczeń zdrowotnych, które modyfikują kształt istniejących dotychczas rozwiązań. Przejawem dostrzeżonej tendencji jest między innymi zagadnienie udzielania świadczeń zdrowotnych w modelu telemedycyny. Poza niewątpliwymi korzyściami wykorzystanie tej metody wzbudza także istotne wątpliwości, stanowiąc wyzwanie jakie stawia przed ustawodawcą dynamicznie rozwijająca się nauka. Udzielanie świadczeń zdrowotnych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności wymaga zatem przeanalizowania ram prawnych ich funkcjonowania oraz odwołania się pomocniczo również do kontekstów pozaprawnych. Postępująca technicyzacja warunkuje bowiem powstanie nie tylko nowych problemów prawnych, ale także etycznych, społecznych czy ekonomicznych. Rozwój technologii niewątpliwie ułatwia realizację świadczeń zdrowotnych, wpływając na ich dostępność oraz szersze pod względem technicznym perspektywy wykorzystania nowoczesnych rozwiązań. Uwzględnić jednak należy, że sama możliwość nie jest równoznaczna z uznaniem analizowanego działania za standard wykonywania zawodu lekarza.

Przedmiot monografii stanowi analiza oraz interpretacja przepisów prawa powszechnie obowiązującego związanych z udzielaniem przez lekarza świadczeń zdrowotnych w modelu telemedycyny. Rozważania te zostały przeprowadzone w kontekście prawnych uwarunkowań ich realizacji, przesłanek przedmiotowych i podmiotowych oraz standardów wykonywania zawodu lekarza. Podjętą problematykę odniesiono następnie do cywilnoprawnych konsekwencji zastosowania tych rozwiązań, ujmowanych zarówno z perspektywy pacjenta, jak i lekarza. Jak jednoznacznie wynika z tytułu monografii opracowanie zawężono do zagadnienia świadczeń zdrowotnych udzielanych w modelu telemedycyny wyłącznie przez lekarza, z uwzględnieniem specyfiki struktury organizacyjnej w której podejmuje on czynności zawodowe. Z zakresu analizy wyłączono przedstawicieli innych zawodów medycznych (pielęgniarki, położne, ratownicy medyczni, diagnosty laboratoryjni), a także realizację świadczeń zdrowotnych z wykorzystaniem aplikacji, algorytmów czy narzędzi autonomicznych, niewymagających bezpośredniej i stałej ingerencji człowieka. Należy zasignalizować, że jedynym kryterium oceny oraz przedmiotem rozważań uczyniono obowiązujące regulacje prawne, nie zaś systemy czy rozwiązania funkcjonujące w praktyce. Nadto kwestie informatyczne oraz techniczne uwzględniono z pominięciem specjalistycznych szczegółów, odnosząc się

do nich wyłącznie w zakresie niezbędnym dla stworzenia podstaw do analizy i interpretacji regulacji prawnych.

Opracowanie składa się z trzech rozdziałów oraz wniosków końcowych wieńczących przeprowadzoną analizę. Pierwszy z nich, zatytułowany Zagadnienia wstępne, ma charakter wprowadzający i obejmuje przedstawienie celów badawczych, uzasadnienie wyboru tematu oraz wskazanie stosowanych metod badawczych. W celu określenia ram prowadzonej analizy dalsze rozważania koncentrują się wokół kwestii o charakterze definicyjnym, uwzględniając najistotniejsze pojęcia związane z tematem takie jak: świadczenie zdrowotne, lekarz i pacjent jako podmioty stosunku prawnomedycznego czy systemy teleinformatyczne oraz systemy łączności. Podjęta została także próba zdefiniowania telemedycyny, któremu to pojęciu nadawane są znaczenia o bardzo różnym zakresie.

W rozdziale drugim (Otoczenie regulacyjne udzielania przez lekarza świadczeń zdrowotnych w modelu telemedycyny) dokonano szczegółowej analizy stanu prawnego. Jako cezurę przyjęto datę 12.12.2015 r., uznając ją za moment od którego w prawie polskim generalnie została dopuszczona możliwość udzielania świadczeń zdrowotnych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Po szczególne zmiany legislacyjne przedstawiono także z uwzględnieniem perspektywy ekonomicznej. Zasygnalizowano nadto regulację epizodyczną dotyczącą szczególnych rozwiązań wprowadzonych w związku z pandemią COVID-19, a wiążących się z problematyką udzielania świadczeń zdrowotnych w modelu telemedycyny.

W rozdziale trzecim (Standardy wykonywania zawodu jako kryteria oceny lekarza udzielającego świadczeń zdrowotnych w modelu telemedycyny) rozważania koncentrują się na kryteriach oceny postępowania lekarza udzielającego świadczeń zdrowotnych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności przede wszystkim w kontekście prawnych podstaw ponoszenia przez niego odpowiedzialności cywilnej. W ramach powyższego uwzględnione zostały dyrektywy wykonywania zawodu wynikające z treści art. 4 ustawy z 5.12.1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 790 ze zm.) takie jak należyta staranność, zgodność ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, stosowanie dostępnych metod i środków zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, a także zgodność z zasadami etyki lekarskiej. Rozdział ten zawiera również ujęcie deontologicznych podstaw udzielania świadczeń zdrowotnych w modelu telemedycyny czyli analizę art. 9 KEL oraz opracowanie wyników przeprowadzonych badań własnych dotyczących stosowania tej regulacji w orzecznictwie okręgowych sądów dyscyplinarnych. W kontekście standardów wykonywania zawodu lekarza przeanalizowano ponadto problematykę poszanowania autonomii pacjenta i lekarza, z uwzględnieniem wpływu formy udzielenia świadczenia na kwestię zgody pacjenta, obowiązku informacyjnego, wizerunku pacjenta czy tajemnicy lekarskiej oraz ochrony danych medycznych.

Ostatnia część ma charakter podsumowujący. We wnioskach końcowych zostały przedstawione refleksje płynące z przeprowadzonej analizy, opatrzone komentarzem oraz próbą sformułowania postulatów *de lege ferenda*.

Przedmowa

Monografia stanowi zmodyfikowaną wersję rozprawy doktorskiej przygotowanej i obronionej w październiku 2020 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Promotorowi – profesorowi *Piotrowi Machnikowskiemu* oraz recenzentom rozprawy – profesor *Joannie Haberk*o oraz profesorowi *Markowi Świerczyńskiemu* składam podziękowania za cenne wskazówki oraz życzliwe uwagi, które pozwoliły nadać monografii ostateczny kształt.

W monografii uwzględniono stan prawny na luty 2022 r.

Wrocław, maj 2022 r.

Katarzyna Maria Zoń

[Przejdź do księgarni →](#)